AH 511
2026Z18550

Antwoord van minister Berendsen (Buitenlandse Zaken) en van minister Sjoerdsma (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 30 oktober 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 350

Vraag 1

Bent u bekend met het rapport "*Sensing the Surveillance State: Argentina's expanding policies and technologies of mass surveillance*" van Amnesty International van 19 augustus 2026[1]?

Antwoord
Ja.

Vraag 2

Kunt u een inhoudelijke reactie geven op de belangrijkste bevindingen van dit rapport, in het bijzonder op de conclusie dat de Argentijnse overheid sinds december 2023 haar surveillance- en inlichtingencapaciteiten sterk heeft uitgebreid, grotendeels buiten het parlement om?

Antwoord
De uitbreiding van de surveillance- en inlichtingencapaciteiten door de Argentijnse overheid de afgelopen jaren past in een bredere mondiale trend waarin landen, ook binnen de EU, deze capaciteiten uitbreiden. De Argentijnse president Milei heeft met name aan het begin van zijn regeerperiode verschillende besluiten per presidentieel decreet genomen, waaronder op het gebied van surveillance- en inlichtingencapaciteiten.

Vraag 3

Deelt u de zorgen van Amnesty International en van mijn fractie over de toenemende druk op het maatschappelijk middenveld in Argentinië, waaronder journalisten, mensenrechtenverdedigers, vakbonden en feministische en sociale bewegingen, die volgens het rapport in toenemende mate worden geïntimideerd en in de gaten gehouden? Zo ja, op welke wijze brengt Nederland deze zorgen, bilateraal of in EU-verband, onder de aandacht van de Argentijnse autoriteiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord
Wij hebben kennisgenomen van het rapport van Amnesty International over de druk op het maatschappelijk middenveld in Argentinië. Zoals aangegeven in de ‘Beleidsnota Mensenrechten – Democratie – Internationale Rechtsorde’, zijn de bescherming en bevordering van mensenrechten, de democratische rechtsstaat en de

[1] Amnesty International, 19 augustus 2026, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2026/08/argentina-unchecked-deployment-of-ai-driven-surveillance-reinforces-a-techno-authoritarian-infrastructure-of-social-control/.

internationale rechtsorde kernpunten van het buitenlands beleid van het Koninkrijk der Nederlanden.

Nederland volgt de ontwikkelingen in het land en bespreekt deze ook tijdens bilaterale contactmomenten met Argentinië. Zo bracht de Nederlandse mensenrechtenambassadeur in maart jl. een bezoek aan Argentinië waar hij onder meer sprak met het maatschappelijk middenveld en de Argentijnse autoriteiten. Ook in EU-verband is geregeld aandacht voor de mensenrechtensituatie in het land, onder meer via de reguliere EU-Argentinië-*Joint Committee*-bijeenkomsten.

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de ontwikkelingen rond het demonstratierecht in Argentinië, met name het zogenoemde "anti-picket"-protocol waarmee betogingen zonder rechterlijke tussenkomst kunnen worden uiteengedreven en waarbij gegevens van demonstranten, organisaties en voertuigen worden verzameld en geregistreerd?

Antwoord
Het recht om te demonstreren is in Argentinië grondwettelijk gegarandeerd en demonstraties vinden in Argentinië regelmatig plaats. Het genoemde protocol, bekend als Resolutie 943/23, werd in december 2023 door het Argentijnse ministerie van Veiligheid uitgevaardigd en biedt o.a. de bevoegdheid om demonstraties te ontbinden en wegblokkades te ontruimen zonder rechterlijk bevel, bijvoorbeeld wanneer de openbare orde in het geding is. Nederland volgt deze en andere ontwikkelingen en bespreekt deze ook tijdens bilaterale contactmomenten met Argentinië.

Vraag 5

Bent u bereid zich, al dan niet in EU-verband, uit te spreken tegen het gebruik van massasurveillance rond demonstraties, in lijn met verklaringen van bijvoorbeeld de Inter-Amerikaanse Commissie voor de Mensenrechten en VN-rapporteurs hierover uit 2025?

Antwoord
Nederland erkent de risico’s van onrechtmatige en willekeurige digitale surveillance voor mensenrechten en heeft dit ook in multilateraal verband onder de aandacht gebracht. Zo heeft Nederland op 24 juni jl. samen met België en Luxemburg in de VN-Mensenrechtenraad gewaarschuwd voor de inzet van digitale surveillance om politiek activisme en vrijheid van meningsuiting te onderdrukken. Daarnaast heeft de *Freedom Online Coalition* (FOC), waar Nederland deel van uitmaakt, op 23 juni jl. in een verklaring aandacht gevraagd voor de gevolgen van onrechtmatige surveillance, onder meer met behulp van AI en *spyware*, voor de vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging. Deze punten vinden ook hun weerslag in bilaterale contacten. Tegelijkertijd kan technologie, mits rechtmatig gebruikt, ook bijdragen aan het beter en efficiënter handhaven van de openbare orde en veiligheid.

Vraag 6

Kunt u reageren op de vaststelling in het rapport door Amnesty International dat Argentinië de rechten op privacy, gelijkheid en non-discriminatie, vrijheid van

meningsuiting en vreedzame vergadering schendt? Wat is de reactie van het Nederlandse kabinet op deze conclusie?

Antwoord
Zie antwoord op vraag 3.

Vraag 7

Op welke wijze kunnen de bilaterale handels- en investeringscontacten tussen Nederland en Argentinië, en het EU-Mercosur-akkoord, bijdragen aan het verbeteren van mensenrechten, arbeidsrechten, democratische rechtsstatelijkheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen in Argentinië? Bent u bereid om mensenrechten te agenderen in toekomstige handelsgesprekken en overleggen met Argentinië?

Antwoord
Mensenrechten maken onderdeel uit van de politieke dialoog van de EU-Mercosur-partnerschapsovereenkomst. Een onderdeel van deze dialoog is het versterken van democratie, rechtsstaat en de bescherming van mensenrechten. Het kabinet is conform motie Erkens c.s.[2] en motie Van der Burg c.s.[3] voorstander van de voorlopige toepassing en inwerkingtreding van deze afspraken.

De handelsafspraken uit de EU-Mercosur-partnerschapsovereenkomst worden sinds 1 mei jl. voorlopig toegepast, waaronder de afspraken over arbeidsrechten en internationale kaders voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, zoals de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen en de *UN Guiding Principles on Business and Human Rights*. Dit betekent dat de verdragspartijen elkaar kunnen aanspreken op het niet naleven van deze afspraken, zoals binnen dialoog in gespecialiseerde comités en in consultaties binnen de politieke dialoog.

Het is in het algemeen de Nederlandse inzet om in EU-verband gebruik te maken van de mogelijkheden die akkoorden, zoals de EU-Mercosur-partnerschapsovereenkomst, bieden voor dialoog over dit soort onderwerpen.
Waar toepasselijk zullen deze onderwerpen ook bilateraal worden geagendeerd.

Vraag 8

Welke mogelijkheden ziet het kabinet om binnen de handels- en investeringsrelatie met Argentinië bij te dragen aan het verantwoord gebruik van technologie, waaronder surveillance- en veiligheidstechnologie, met inachtneming van mensenrechten en internationale standaarden?

Antwoord
Nederland en Argentinië hebben een hechte bilaterale relatie en werken samen op diverse terreinen, waaronder op het gebied van handel, waarbij vanzelfsprekend de mogelijkheid bestaat om relevante (technologische) ontwikkelingen te agenderen. Bovendien draagt de EU-Mercosur-partnerschapsovereenkomst niet alleen bij aan het

[2] Kamerstuk 21 501-20, nr. 2374
[3] Kamerstuk 21 501-02, nr. 3309

versterken van de handels- en investeringsrelatie met de Mercosur-landen, waaronder Argentinië, maar biedt deze door het versterken van samenwerking tussen de verdragspartijen op het gebied van mensenrechten en maatschappelijk verantwoord ondernemen ook een aanvullende dialoogmogelijkheid.

Vraag 9

Kunt u aangeven of, en zo ja in welke mate, Nederlandse bedrijven betrokken zijn bij de export van drones, gezichtsherkenningstechnologie of andere surveillance- en veiligheidsapparatuur naar Argentijnse veiligheids- of inlichtingendiensten? Zo ja, kunt u uitleggen hoe deze export voldoet aan criterium 2a van het Europees Gemeenschappelijk Standpunt (overheden moeten export weigeren als er een duidelijk risico is dat de goederen worden gebruikt voor binnenlandse onderdrukking), gelet op het risico dat dergelijke apparatuur wordt ingezet tegen demonstranten, journalisten en het maatschappelijk middenveld?

Antwoord

Export van militaire goederen en *dual-use*-goederen met militair eindgebruik vanuit Nederland is vergunningsplichtig en wordt per individuele aanvraag getoetst aan de criteria van het EU-Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexportcontrole (EUGS).[4] Daarbij wordt onder meer gekeken naar de aard van de goederen, het eindgebruik en de situatie in het land van eindbestemming. Wanneer er een duidelijk risico bestaat dat goederen worden ingezet bij het begaan van ernstige mensenrechtenschendingen of binnenlandse onderdrukking (criterium 2, waaronder 2a), wordt de vergunning geweigerd.

Het ministerie publiceert regelmatig een overzicht van alle afgegeven exportvergunningen voor militaire goederen en *dual-use*-goederen met militair eindgebruik, waaronder eventuele uitvoer naar Argentinië, via de maandelijkse rapportage uitvoer militaire goederen op de website van de Rijksoverheid.[5] Sinds 2004 (de start van de rapportage-overzichten) zijn er geen exportvergunningen afgegeven voor goederen in de categorie drones, gezichtsherkenningstechnologie of andere surveillance- en veiligheidsapparatuur bestemd voor Argentijnse veiligheids- of inlichtingendiensten.

Vraag 10

Op welke wijze ondersteunt Nederland het Argentijnse maatschappelijk middenveld bij het versterken van mensenrechten en democratische instituties, en hoe kan deze inzet worden verbonden aan de bredere Nederlandse handels- en investeringsrelatie met Argentinië? Ziet het kabinet mogelijkheden om juist via de combinatie van diplomatie, handel en maatschappelijke samenwerking bij te dragen aan het verbeteren van mensenrechten en de democratische rechtsstaat in Argentinië?

Antwoord

Nederland zet zich wereldwijd in voor de bescherming en bevordering van mensenrechten, de democratische rechtsstaat en de internationale rechtsorde. Dit doet Nederland door de verschillende instrumenten die het tot zijn beschikking

---

[4] Zie voor meer informatie: EUR-Lex - 32008E0944 - EN - EUR-Lex
[5] Zie ook rapportages dual-use goederen en militaire goederen | Rijksoverheid.nl

heeft strategisch en als één geheel in te zetten, inclusief via diplomatie en handel[6].

In Argentinië doet Nederland dit onder meer door de inzet van het Mensenrechtenfonds, waarmee tot en met 2025 mensenrechtenprojecten in het land werden ondersteund, en bijvoorbeeld door bilaterale contacten. Tevens draagt de EU-Mercosur-partnerschapsovereenkomst bij aan het versterken van samenwerking op het gebied van mensenrechten.

Vraag 11

Worden er vanuit het Mensenrechtenfonds op dit moment maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers in Argentinië ondersteund die zich uitspreken tegen de uitbreiding van staatssurveillance en de inperking van de burgerruimte? Bent u bereid te bezien of er extra middelen voor dit fonds kunnen worden vrijgemaakt?

Antwoord

Vanuit het Mensenrechtenfonds worden via het subsidiebeleidskader *Safety for Voices* wereldwijd mensenrechtenverdedigers en journalisten ondersteund, waaronder in Argentinië. Dit zijn onder andere partnerorganisaties zoals *Front Line Defenders*, *Digital Defenders Partnership*, *Access Now* en *Association for Progressive Communications*, die mensenrechtenverdedigers ondersteunen en bedreigingen documenteren op onder andere het gebied van digitale rechten en krimpende maatschappelijke ruimte. Er zijn op dit moment geen andere projecten die vanuit het Mensenrechtenfonds worden gefinancierd, noch zijn er momenteel aanvullende middelen voorzien.

[6] Zie de Beleidsbrief Buitenlandse Zaken 2026, Kamerstuk 36 800-V, nr. 103